

caret. Quumque Henricus in Stadio moraretur, adiere illum primores Holsatiz, illi gratulantes de reditu. Ille loquutus familiariter eisdem, magna illos spe erexit, si operam impenderent, se in Holsatiam reducere. Mouebat illos magna olim principis fortuna, perq; illam magnos se futuros sperantes, de diti opera Haburgo, Itzeho, Plo-
 ra, eiectis ijs quos custodes comes prafecerat, duci aperiuerunt. Adolphus autem de Pafle, qui pro affine suo terram regebat absentis, & mater Adolphi cum coniuge Lubica pro sua securitate sunt ingreffi, Hericus Leo, quum se illi denuo fortuna aperiret, & iam tenuerit Holsatiam, inde arma quanta potuit maxima contraxit. Accesserunt illi Bernardus de Racedubio, Bernardus de V Velppe, Hel-
 moldus de Zuernio comites & alij amici eius: inter quos generi sui Kanuti regis Danorum arma defuerunt. Prima aggreditur Bardevvici urbem recuperare. Sed Per-
 tinacius illis repugnantibus (nam inerat validum prafidium, quod urbem pro Bernardo duce tueretur) creuit obfidi-
 onis labor, & interuenere pugnantium inuicem (vt fit) contumelijs plena verba & facta, vt ferunt, probro-
 fa, pro alterno contempta. Quare res duce exasperauit: indeque factum est vt dum fortius oppugnaretur quam defenderetur, vrbs ipsa die apostolorum, Simonis & Iu-
 dae caperetur anno octogesimo octauo post mille cen-
 tum, & direptioni militum permittitur. Sauijt gladius: qui supererant caedi, capiuntur milites atque ciues. Post gladium ignis hosticus defauit, ita vt ex illo die non re-
 surgeret vrbs semel euerfa, illa praeclara, & quae memo-
 riam antiquissimam fertur habuisse. Saxa & lapides inde deuehuntur, vicinisque urbibus incremen-
 tum praebuerunt. Nam cum a mari Lubica, ad au-
 strum Luneburgum, incretcerent, Hamburgum quo-
 que non nihil inde sensit incrementi: quid inter Barde-
 vvicum euanesceret Bardorum olim dixere vicum. Ego fundatorem eius Bardonem veteri Saxonum nomine ar-
 bitror appellatum inde nomen remanisse, Bardevvico: quomodo ex Brunone Brunfioico. Nam Bardos non vna
 quantam gentem, sed generaliter omnem indisciplina-
 tam & barbarum vocant populum.
 44 Bardouicum vetus Saxoniz opidum.
 44 Bardouicum ab Henrico Leone Duce Braufuicum funditus euerfum.
 45 Bardum Pomeraniz opidum.
 32 Bauariz dux, Daniz Rex fuit.
 7 Benedictus Arias Miflanus,
 25 Berncaftellum, Mosellaniz Germaniz ditionis Tre-
 uirenfis opidum pro fitu loci, & vini praestantia a merca-
 toribus, & vicinis populis frequentatur, a Ioanne Badenfi
 Treuirensi Epifcopo, praclaris restauratum aedificijs, a
 Boemundo aulis, cameris, muris, turrib. & propugnaculis
 copiofe decoratum, eodẽq; Archiepifcopo Boemundo cu-
 rante, Rudolphus Romanoru Rex, cu alijs quibusdam e-
 iusdẽ ditionis opidis Montbaur, V Vittelich, Billiche, &
 Sarburge, Regali auctoritate liberare esse statuit, & hoc fi-
 gilli sui munimine cofirmauit pieno iure, Prout Regalis
 magnificentia Ciuitates & opida libertate cofuevit, Quã
 libertate inclyti Reges Adolphus & Albertus cofirmauit.
 50 Bethania opidum.
 22 Batica, Hispaniz prouincia, vnde Andalusia dicatur
 7 Betis flumen Hispaniz,
 16 Biscainorum habitus.
 49 Boemiz fitus.
 37 Borealium gentium habitus
 10 Boretea.
 12 Bornes.
 12 Bornes Baticae prouinciz in Hispania opidum.
 28 Brabantinorum natalis conditio.
 3 Braccariz Augustae antiquissima diuitijs atque opibus
 florens Portugalliz vrbs.
 3 Bracara Portugalliz, quae interamniz, antiquissima ci-
 uitas a Gallis Celticis, qui ista loca occuparant, tanquam
 a Gallis Braccatis qui eam condiderunt, sic appellata, Alij
 Bracariz originem ad Carthaginenses auctores referunt,
 & a Bragadis Bragadae (allj tamen Bagradam appellant)
 fluuij accolis conditam, & appellatam affirmant. Quacun-
 que tandem censeatur origine, illud constat, per antiquam
 vrbe, tanti Romanis fuisse, vt Augustae titulo ornaretur,

& ab ea, quicumq; habitabant inter Durium & Limia po-
 puli, Bracari dicerentur, in quibus debellandis, multos an-
 nos Romani sudarunt. Aufonius poeta, qui circa tempora
 D. Hieronymi scripsit, in Catalogo Urbium illustriu Bra-
 carum, Emeritam, Cordubam, Tarraconẽ, quatuor pra-
 cipuas Hispaniz ciuitates ponit, vnde colligimus, vsq; ad
 tempora Gothorum, florentissima fuisse Bracaram, non
 solum conuentu Romanam, sed etiam sede Metropolitana,
 tantae auctoritatis, vt quum S. Turibus Austuricensis
 Epifcopus, iussu B. Leonis Papae, contra Prifullia instar,
 Synodum totius conuocasset Hispanie, decreta Concilij,
 ad Baleoniam Bracarensem miserint Epifcopum, tanquam
 quae cuperent ipsius auctoritate confirmari.
 41 Brema vrbs Hanseatica.
 41 Bremensia ingenia.
 41 Bremensis Ecclesia omnium Aquilonarium Ecclesia-
 rum mater.
 34 Britannia, vnde fit Anglia dicta.

C.

10 C Abecas Hispaniz Beticæ opidi.
 66 Calatia, praecipua quondam Campaniz vrbs.
 66 Calatini primi Epifcopi.
 22 Calesium, clauis, frenum, & ianua Gallie.
 22 Calesium, siue Caletum, Flandrie opid.
 22 Calesium quando, & quomodo ab Anglis, fit per Gal-
 los ereptum.
 22 Calesium quando & quomodo Gallis fit ereptum.
 22 Caesio in marinis Galliae & Fladriae limitibus, oportuna
 situs commoditas, multas calamitates & bella genera-
 uit. De quibus Ludouicus Guicciardinus lib. tertio de
 mirabilibus mundi, ita scribit, Eduardus III. eo nomine
 Britannorum Rex, post profligatum fufumq; Crescen-
 tiano conflictu, longe crudelissimo, Philippum sextum
 Francie Regem, anno supra millesimum trecentimum
 quadragesimo sexto. Caletum ciuitatem terra, marique
 continenter oppugnatam, ac vndecim menses obsessam,
 tandem fame obfuscauit, & cepit. Vnde sequuta tempesta
 te, Gallis exactis, & Britannorum deducta eodem Colo-
 nia, incredibili sumptu, accurata diligentia, contra quof-
 cunq; hostium insultus, ducentos & vndecim annos
 vsque eo conseruata ciuitas illa fuit, legibus vtens Angli-
 canis, nec verò Regum Britannicorum alij ianuam eam
 Francie male appellare consueuerunt. Alij, quamdiu Itiu
 portum possiderent, clauis Galliae se in cingulo circum-
 ferre dixerunt. Non multum enim aberrant a vero istius-
 modi Apophthegmate, siue allusione: Nam, quod aditus
 eis illa ex parte vsque pateret in continentem, vbi ita po-
 stulasset suscepta expeditio, tantum non progressus mag-
 nos semper fecerunt, verum etiam timorem Morinis vi-
 cinis, & Franciae odiosae frenos, vt plurimum iniecerunt.
 Sed postquam recuperato itio promontorio, Galli ia-
 nuam illam Anglis pracluserunt, non modo iam ab incur-
 sionibus inimicarum prouinciarum, & de populationi-
 bus agrorum prohibiti, sed ab continenti (in qua ne digi-
 tum quidem telluris, adfigendos pedes, aut subducen-
 das naueis, proprium habeant) prorsus seclusi, & ab cir-
 cum suo Oceano vndique obfessi quodammodo viden-
 tur ista ex Arce semel praecipitati Angli.
 Haec quidem Guicciardinus haecenus. sed dictum mi-
 rum, quantopere haec Gallorum victoria illius temporis
 poetas exercuerit, quorum elogia & excellentia carmina,
 huic Indici libenter insererem (nisi eorum me terreret
 prolixitas) vt eorum comparatione, longe maior Serenissi-
 mi & Reuerendissimi Cardinalis Austriaci Alberti glo-
 ria hinc passim, innotesceret, cui merito immortale sta-
 tuendum tropheum, qui Henrico Nauarreo & Galliae Re-
 gi, incredibili celeritate & industria Anno partae salutis,
 M. D. XC. VI. Caletum, potenti praesidio munitum,
 auspicijs Philippi Regis eripiens, Gallis, Britannis, ac Ba-
 tauis frenum iniecit. Libet tamen, doctissimum Michaelis
 Hospitalis carmen, de Caleti, & vicinae Guinae expug-
 natione subijcere, & lector, in eo, immutatis mutandis,
 singula, Austriacae victoriae applicanda cogitet.